

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
jana št. 11.843 - Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.242.

na Poljskem
Pilsudski gospodar položaja.
o položaju.

Rim, 13. maja b. Glavni tajnik fašistovske stranke Avgusto Turati je poslal po. eljnika zrakoplova "Norge", Nobilu, na. topno brezikno brozjavko: Polet itali. nskoga zrakoplova čez severni tečaj do. azuje, da italijanski pogum doseže vsako. ajavijšo točko. Celokupen fašizem po. pravila drzneza letalca.

Dragoceno priznanje

V zagrebških «Novostih» se je oglašila «naročita, upućena strana», ki napoveduje zlom starega strankarskega režima ter novo grupacijo političnih elementov po principiellnih razlikah. — Izvajanja so dragoceno priznanje pravilnosti politike Svetozarja Pribičevića in SDS.

Zagreb, 13. maja. Današnje «Novosti», ki podprajo akcijo Ljube Jovanovića, priobčujojo »sa naročite, upućene strane« na uvodnem mestu oceno politične situacije z razpravo interpelacije o korupciji začetek »iščenja« v radikalni stranki. «Novosti» pišejo, da mora NRS v teku tega procesa postopno razgrajati svoje nove elemente v stranki, ki so na glasu kot korupcijski in ki vrše danes v stranki usoden vpliv s pomočjo g. Pašića. Obe strani gresta v bitko obojestrano in dobro opremljeni s argumenti in materijalom. Verjetno so iznenadenja na obeh straneh in morda bo marsikdo, ki danes še ponosno dviga glavo, padel v tej bitki, veliko jih bo tudi ranjenih. Zato bo po bitki atmosfera bolj čista in danj bodo pogoji za ustvaritev nove situacije v našem političnem življenju, v kateri je mogoče na novo grupirati politične elemente po principiellnih razlikah v shvatanju državnih in narodnih potreb, česar danes ni, ker so vse današnje stranke stare in obeležene po starih razlikah iz časa pred vojno in med vojno, ko države SHS še ni bilo. Vsa borba naših strank je bila koncentrirana na odzive manje, odnosno obdržanje oblasti. S sporazumom je likvidirana protidržavna politika HRSS in s tem je izginila iz našega državnega življenja težka abnormaliteta. «Novosti» nadaljujejo:

Tako je bila dana možnost, da je en del demokratske stranke sprovel (Davidovićev) »tihu likvidacijo« muslimanske verske organizacije kot politične stranke, a drugi del (Pribičević) dem. stranke, da se je izven oblasti in osvobodilo dnevnih vladnih skrbi, vrnil gojenju in propagandi kjeje edinstva, baš v onem delu naroda kjer se je ideja edinstva, docela pogrešna, identificirala z idejo hegemonije. Prirodna

naloga SDS je, da poskuša likvidirati takozvano veliko srbstvo, ki se je kazalo v hegemonističnimi tendencijami.

V taki situaciji, v času splošne prirodne reakcije na plemensko protinost, je buknila afera z interpelacijami o korupciji. Tragikuma je, da je nastopanje nove epohe po okolnostih vezano na afero, ki zadevajo radi rodbinskih odnosov osebo obojestrano predstavnik starega mentaliteta. Ali to ne prihaja in ne more prihajati v ozir, ko je nastala potreba, da se odstrani vse, kar ovira normalni razvoj narodnega in državnega življenja, a da načela in pogledi na potrebe tega življenja zopet postanejo osnove strankarske grupacije.

Sigurno je, da prinese diskusija o korupcijskih interpelacijah direktno ali v svojih posledicah zlom starega strankarskega režima in da pride za tem čas splošne preorientiranosti po stvarnih potrebah narodne celine v novi državi. Nova država ni kraljevina Srbija ni nagodena kraljevina Hrvatska, ni avtonomna vojvodina Kranjska in Stajerska ni podaljšanje vsega tega, marveč jedna kraljevina i Srbov, i Hrvatov, i Slovencev. Tako v «Novostih», »naročita, upućena strana«.

Kdor je sledil izvajanjem samostojnih demokratov, zlasti pa njih voditelja Svetozarja Pribičevića na nešteti zborih ter v vseh glasilih, vidi lahko na prvi hip, da se njih pravilnost z gorenjo oceno politične situacije ter napovedjo nujne splošne pregrupacije naše notranje politike povsem krijejo. Vsa tu postavljena načela za novo situacijo so načela SDS, ki sedaj zmogovito prodirajo vsepovsod. Včerašnji uvodnik «Novosti» je največje zadoščenje za politiko samostojnih demokratov.

Radićev govor v Požegi

V glavni stvari, glede korupcijske afere je bil Radić zelo previden. — Izpadi proti radikalom. — Opsovani L. Marković.

Požega, 13. maja. Ob 1.10 popoldne se je pripeljal semkaj Stjepan Radić z avtomobilom. Spremljali so ga ministri Pučić, državni podtajnik dr. Pernar, predsednik kluba HSS Karlo Kovačević, nekaj zagrebških in beograjskih novinarjev in znani lesotilec ter šumski eksploatator Janežević. Na glavnem trgu, kjer je bila postavljena visoka tribuna, se je zbrala precejšnja množica naroda. Radić je med drugim izjavil:

Naša hrvatska ravan je divna in je enaka, kot je bila predvojna Srbija. Veliko zlo je, da ti kraji nimajo železnice. Ako ni železnice zvezne, potem tudi ne more biti demokracije. Radić je potem govoril o pomenu besede »korupcija« in dejal, da korupcija ne ogroža samo te divne doline, ampak tudi našo veliko državo, Beograjski politiki niso imeli smisla za Reko in so celo izročili naše morje Italijanom. Naše brodarstvo bi moralo biti prvostveno, v rešnici zaostaja naša trgovinska mornarica celo za rumunsko. Dr. Tresić - Pavčić je izročil našo mornarico Italijanom. Zato bi ga morali ustreliti, ne pa napraviti za našega poslanika v Washingtonu. Rade Pašić je hodil po Primorju in deli subvencije, in prvi vrsti brodarstvom družbam, tako kakor je hotel, Radić je potem napadel železniške tarife za Sušak. Vlada jih je tako nerodno nastavila, ker je hotela ubiti Sušak, čes, da je ves hrvatski in ne radikal-ski.

Poslanci HSS so šli zato v Beograd, ker so hoteli popraviti vse, kar je bilo slabega. V tem pa niso uspeli. V Beogradu se odpirajo vrata le onemu, ki maže. Radikalni klub ima danes sprejeti važne sklepe, ne v se pa se, kak uspeh bo imel današnji dan. Okolica Nikole Uzunovića je

nastopila izvrstno. Rekla je: »Pašiću čast, a nikada više vlasti!« Ako bo danes res tako v Beogradu, bo vse dobro. Morda pa bodo zopet začeli govoriti o boljševoizmu HSS. Tako more govoriti le kak politični bandit, kakršen je dr. Laza Marković, ki zasluži, da se ga natoči po... In ne, da ga napravijo za ministra. Dokazali smo, da so taki ljudje pri nas ropali in oškodovali državo za gorostasne vsote. Radikalna stranka ima 40 kmetijskih zastopnikov in 40 zastopnikov gospode, ki so pošteni.

Jutrišnja razprava v Narodni skupščini bo pokazala, kam vodi pot radikalne stranke. Radikalni imajo največ korupcionistov. Morda je nekaj korupcije tudi v HSS. Toda ti ljudje bodo ostali brez mandata in njihova imena bomo zapisali na smetišču.

Okrog HSS se zbira ves hrvatski narod, le nekaj inteligence stoji na strani. Kmetijski narod ima tri pomagače. Prvi pomagač je delavec. Drugi je prišel iz Slovenije. Kjer se pokaže Slovenec, začne delati tako, kakor mora biti. Tudi med Slovenci, ki so pri HSS je nekaj stremuhov, ne več kot pri nas. Tudi dr. Korošec in dr. Žerjav jih imata nekaj. Toda stremuhi so tudi med Srbi. Oni morda pusejujo tudi mene, zato pa srbski kmetije hvalijo seljaško stranko. In to je naša tretja narodna moč. Radić je pripovedoval, kako so k njemu prišli srbski župani in izrazili željo, naj bi tudi med njimi prirejal shode, odgovoril jim je pa, da je se prezgodaj. Pri prihodnjih volitvah bo postaviljenih za kandidate 200 kmetov in 50 gospode. Kmet ne ustvarja boljševoizma, ampak kmetstvo državo.

Iz Požege se je odpeljal Radić s spremstvom v Novo Gradiško, kjer je imel daljši govor, približno v istem duhu kot v Požegi.

Vesti o ponovnem Ninčičevem potu v Rim in Pariz

»Politika« najavlja nadaljevanje pogajanj s Francijo in Italijo. — Pol-lubni denanti. Beograd, 13. maja. P. Današnja »Politika« prinaša informacijo, da ima zunanji minister dr. Ninčič razen misije kot zastopnik naše vlade na razorožitveni konferenci v Ženevi tudi nalog, da odpotuje v Francijo in potem v Italijo. V Parizu bi Ninčič nadaljeval direktna pogajanja s francosko vlado, z italijanskim kabinetom pa sklenil naknadne politične sporazume na temelju doslej objavljenih poslov. V Parizu naj dr. Ninčič podpiše besedilo sporazuma z ministri predsednikom Briandom, ker ne moremo računati na skorajšen oficijelni obisk kraljevske dvojice v Franciji radi notranjega političnega razpisa v naši kraljevini.

To verzijo spravila »Politika« v zvezo s skorajšnjim prihodom rimskega poslanika Balugadžića v Beograd, ki ima dobiti nova navodila za pripravljanje sestanka med dr. Ninčičem in Mussolinijem.

Agencura Avala pa objavlja nocoj komunikate, kjer pravi, da gori omenjena vest »Politika« ni točna. Zunanji minister dr. Ninčič je šef jugoslovenske delegacije za pripravljeno konferenco o razorožitvi, ki je sklicana v Ženevo. Njegovo potovanje, ako mu ga bodo sploh dovolili njegovi nujni posli, je v zvezi z delovanjem Zveze narodov. Vse drugo je, tako zaključuje Avala, le kombinacija, ki ne odgovarja dejstvom.

Tekstilbazar

Ljubljana, Krekov trg št. 10
prodaja:

Moške klobuke Mesalino po Din 65—
Kravate svilene, fine po Din 20—
Krasne jumperje po Din 68—

3767a

Zastopnika dr. Stojadinovića sta naglašala v svojih govorih, da dr. Stojadinović ni iskal pri svojih javnih izjavah koristni zase, med tem ko sta zagovornika Rade Pašića povdarjala, da je Rade Pašić mož velikih zaslug za naše rudarstvo in v ostalem povsem nedolžen, akcija dr. Stojadinovića pa je političnega značaja, ker stremi za tem, da razbije radikalno stranko.

Razprava je bila zaključena in je sodišče odgodilo proglasitev sodbe na danes ob 11. dopoldne.

Sodišče je obsodilo Rade Pašića zaradi uvrste in klevete, zagrešene proti Dragi Stojadinoviću na 15 mesecev zapora in na preko 131.000 Din globe, stroškov in odškodnine tot telju.

Rade Pašić se nahaja že dalj časa v inozemstvu ter živi v Opatiji. Zatrjuje se, da mu je vlada g. Uzunovića v to svrhu izstavila diplomatski potni list...

Preganjanje naših ljudi v Italiji

Gorica, 13. maja. Slovenski učitelji na Gorškem so morali včeraj priti pri pristojni oblasti, da se ne bodo n. k. ar več organizirali v kak slovenski stranki ali pa v kateremkoli slovenskem društvu in da se ne bodo nikoli vmešavali v politiko.

Rim, 13. maja. O. Danes popoldne se je vršil v Škofiji pri Kopru ustanovni občni zbor Prosvetnega društva. V zasebno stanovanje, kjer se je vršilo zakonito zborovanje, sta vdrila dva karabinerja in z revolverjem v roki preiskala vse zborovalce in nato sestavila zapisnik o njih. Vsi domačini, ki so se udeležili tega zborovanja, so prešli strog ukaz, da se morajo jutri popoldne javiti na policijskem komisarjatu v Miljah. Nekemu tamošnjemu krmčmarju, ki je prisostvoval ustanovnemu občnemu zboru, sta karabinerja na mestu odvzela licenco za gostilniško obrt. Osem Tržačanov, med njimi štiri organizatorji, oziroma sklicatelji ustanovnega občnega zbora, so aretirani. Karabinjerji so jih uklenili v težke verige in odvedli kot zločince v miljske zapore.

Problem reorganizacije Sveta Zveze narodov

Anglija proti razširjenju?

Ženeva, 13. maja. K. Na včerašnji seji studijske komisije je izjavil lord Robert Cecil da Anglija ne pristaja na pomožitev stalnih sedežev v Svetu Zveze narodov. Nadalje je izjavil, da ta sklep ne velja za Nemčijo, katero smatra Anglija že za članico Zveze in Sveta. S tem so zahteve Španije, Brazilije, Poljske in Kitajske definitivno odklonjene, ker je za ustanovitev teh sedežev potrebno soglasje Sveta Zveze narodov.

Ženeva, 13. maja. Sprejet je bil čl. 2. projekta lorda Roberta Cecila glede reorganizacije Sveta Zveze narodov. Ta člen predvideva, da se nestalni člani Sveta Zveze narodov po preteku funkcijske dobe ne morejo več izvoliti v dobi treh let. Vendar pa more zborovanje Zveze narodov z dvetretjinsko večino določiti, da se morejo ti člani zopet izvoliti. Število teh pa ne sme prekorajiti ene tretjine nestalnih članov Zveze narodov, ki so v funkciji.

Na večerni seji se je pričela razprava o čl. 3., ki predvideva zvišanje sedežev Sveta na devet. Zastopniki Velike Britanije, Francije in drugih držav so bili za to, da se zviša to število na devet. Italija in Belgija pa sta bili za osem sedežev, dočim sta Švedska in Švica glasovali proti vsakemu zvišanju, ter sta eventualno zadovoljna s sedmimi sedeži.

Nemčija in razorožitvena konferenca

Berlin, 13. maja. b. Snoči je odpotoval v Ženevo grof Berndorff kot zastopnik Nemčije na pripravljani razorožitveni konferenci.

Pesniška sekcija v prosvetnem ministertvu

Berlin, 13. maja. b. Pruski prosvetni minister je na predlog Akademije umetnosti imenoval za člane novoustanovljene sekcije za pesništvo pisatelje Gerharta Hauptmanna, Th. Manna, Heymanna Stehra, Ludvika Fukdo in Arno Holta, ki bodo kooptirali še druge člane.

Italijanska intervencija radi zagrebške sportne afere

Rim, 13. maja. O. Radio Nazionale javlja, da je italijanski poslanik v Beogradu prošil jugoslovensko vlado za polsnalja glede incidentov pri zadnji nogometni tekmi med Gradjanskim in turiskim klubom Juventus, pri kateri so bili igralci Juventusa napadeni.

Gledališki repertoarji

Petek, 14.: »Večni mornar«. D.
Sobota, 15.: »Zongler Naše ljube Gospe«. B
Nedelja, 16.: ob 15.: »Grofica Marica«. Izv.

Wagnerjeva opera »Večni mornar«, ki je bila v letošnji sezoni s tolikim uspehom izvajana, se poje v drugo v abonma in sicer v spremenjeni zasedbi. Danes poje vlog. go Sente gđ. Zaludova.

Koncert francoskega pianista v Ljubljani. V ponedeljek, dne 17. t. m. se vrši v Filharmonični dvorani na Kongresnem trgu klavirski koncert enega najslavnejših francoskih klavirskih virtuozov sedanosti gospoda Alfreda Cortota. Slavni pianist potu je sedaj po nalogu francoske družbe za razširjenje francoske umetnosti po Evropi ter prireja koncerte v vseh večjih kulturnih centrih. V Ljubljano je prišel na vabilo tukajšnjega Francoskega instituta. Umetnik izvaja vse programne točke na koncertnem klavirju, ki mu ga je za to turneje dala na razpolago francoska trdnica klavirjev Pleyel v Parizu. Instrument je eden najboljših koncertnih klavirjev. Na ta koncert opozarjamo našo publiko že danes. Sedeži so v predprodaji v Matični knjižarni. Cene od 30 Din navzdol.

Nemška vladna kriza in prevratni načrti

Predsednik Hindenburg sprejel ostavko državnega kancelerja dr. Luthra in poveril z njegovimi posli ministra Gesslerja. - Preprečen desničarski puč.

Berlin, 13. maja. (Radio). Državna vlada je snoči sklenila na podlagi izdane razprave v državnem zboru, da poda svojo ostavko, ki jo je državni predsednik tudi sprejel in poveril sedanji vladi začasno vodstvo vladnih poslov.

Državni kanceler dr. Luther je naprosil državnega predsednika Hindenburga, naj ga takoj razreši njegovih dolžnosti, ker je sklep državnega zbora naperjen samo proti njegovi osebi, medtem ko so se drugi ministri izjavili pripravljeni vršiti nadalje vladne posle. Državni predsednik je danes ugodil prošnji državnega kancelerja ter je poveril vodstvo vlade njenemu najstarejšemu članu ministru državne brambe dr. Gesslerju. Obtem je izrekel dr. Luthru hvalno najskromnejšo zahvalo za njegovo do sedanje delo.

V političnih krogih smatrajo, da bo sedanja vlada ostala še nadalje, o osebi novega kancelerja pa vladajo zelo različna naziranja. Tekom današnjega dne se je državni predsednik pogajal z voditelji posameznih strank, končna odločitev pa se ne pričakuje pred jutrišnjim popoldnevom.

Berlin, 13. maja. b. Za rešitev sedanje krize je največje možnosti, praktično pa se zdi sleherni izmed njih težko izvedljiva, oziroma sploh nemogoča. Stara, takozvana weimarska koalicijska, sestojala iz demokratov, socialnih demokratov in centurama, ni številčno zadostno močna, da bi mogla sama vladati. Sodelovati bi morala tudi dr. Stresemannova nemška ljudska stranka, kar pomeni, da bi se obnovila takozvana velika koalicijska. Nemška ljudska stranka pa je že pri sestavi dr. Luthrove vlade jasno izrazila, da ne mara nitiesar slišati o sodelovanju s socialnimi demokrati. Njen ideal zadržnih let je kooperaci-

ja z nemškimi nacionalci. Toda tudi ta kombinacija je prešibka brez sodelovanja katoliškega centra. Slednji pa ni nič kaj voljan ponoviti eksperiment druge Luthrove vlade. Edno možna rešitev bi bila poleg razpusta parlamenta še, da se ohrani sedanja koalicijska. Silno težko bo najti primerno osebo, ki naj drži in vodi tako napol razdeljeno zvezo v vsakem primeru pa ostane ovira vprašanje državne zastave, ki je pač ne bo lahko odstranili.

Berlin, 13. maja. d. Kakor izjavlja politična, je odstranjena nevarnost desničarskega puča, ker se redarji hitro posegli vmes in storili vse potrebne korake v varstvo reda in mira. Po podatkih policije je v rešnici obstojal načrt za nasilno spreminitev ustave, vendar naj bi se, vsaj na zunaj, ohranila legalnost akcije. Prekucni so računali, da pride vsled plebiscita o razlastitvi knezov do vladne krize, ki bi jo potem izbrali zase. Mislili so, da je sedaj najugodnejši trenutek, da pridejo na vladno in da potem proglašajo diktaturo. Načrt je bil dokaj spretno pripravljen. Prevratniki so hoteli uprizoriti komunistične nemire, jih po potrebi še razbliniti, da bi imeli utemeljen povod za uporabo sile in za pritegnitev vojskava in domovinskih zvez k vzpostavitvi reda in mira.

Malopred padcem vlade je izjavil notranji minister dr. Kütz, ki je zastopal tudi ministra za državno brambo, da bo vsako uro na razpolago, kjerkoli bo zahtevala dolžnost. Kot notranji minister je odredil stroge izjemne korake.

Vratislava, 13. maja. d. V Oeslu so številni republikanci napadli avto, v katerem sta se vozila bivši prestolonaslednik in njegova žena. Šleki nemški nacionalci zahtevajo za ta napad zadoščenje.

Maršal Josip Pilsudski

je potomec stare poljske plemiške rodbine in je bil rojen leta 1867 v Zulowu v vilniški guberniji. Že od rane mladosti je bil neizproben sovražnik Rusov, ker so tlačili njegov narod. Zato si je stavil za življenjsko nalogo, da po svojih močeh doprineše do osvobodjenja Poljske izpod ruskega jarma, kakor je to vedno javno izpovedoval. Pilsudski je bil član raznih društev in organizacij, ki so bile pri Rusih slabo zapiseane, ker mnogokrat niso prikrivale svojih pravih smotrov. Zato je bil tudi izključen iz univerze. Kmalu se je posvetil socialističnemu gibanju, ne toliko iz notra-

nega prepričanja, ampak v prvi vrsti zato, ker je bilo naperjeno proti carskemu režimu. Vlada ga je leta 1888. preganila v Sibirijo, iz katere pa se je po štirih letih vrnil. Nekaj let kasneje so ga oblasva prišla v Lodzu in vtačnla v policijski zapor v Petrogradu, iz katerega pa je kmalu ušel. Leta 1904. je šel Pilsudski v Tokio, dve leti kasneje pa ga najdemo zopet na Poljskem, toda ne več v Ruski Poljski, ampak v Galiciji, kjer je začel organizirati sistematični odpad Poljske od Rusije. Zbirati je začel okrog sebe in svojih pristajalcev, med katerimi je bil tudi sedanji predsednik republike Wojciechowski, srcelec, ki jih je strnil v močne organizacije z jasno določenimi, čeprav ne javno obeleženimi smotri.

Ko je leta 1914. izbruhnila vojna proti Rusiji, je Pilsudski, seveda s pomočjo avstrijskih vojaških oblastev, sestavil samostojne poljske legije, večinoma iz svojih strelskih organizacij, ki jih je Avstrija modernopremlila in podpirala. S temi legijami je vdril Pilsudski kmalu po izbruhu vojne v južno Rusijo. Ko se je kasneje sestavil poljski pomožni zbor, je prevzel Pilsudski vodstvo ene brigade, kasneje pa večjih enot. Po proglasitvi samostojnosti Poljske pod varstvom avstro-ogrsko monarhije in Nemčije, je bil pol leta član začasnega državnega sveta v Varšavi, ker pa je pripravil legije do tega, da niso hotele priti na škodo popolne samostojnosti Poljske, so ga nemške čete internirale v Magdeburgu.

Po prevratu se je Pilsudski takoj povrnil v popolnoma osvobodeno domovino, kjer so ga dne 14. decembra 1918. izvolili za prvega predsednika poljske republike. Kot tak je sklical ustavodajno skupščino, ki se je kasneje spremenila v sejm. Na tem mestu je ostal štiri leta. V notranjo politiko se Pilsudski ni mnogo vmešaval. On je predvsem vojak. Poljak in neizprosen nasprotnik Rusov. Za svoje zaslugue za domovino in vojskavo je bil Pilsudski imenovan za maršala. To najvišje vojaško odlikovanje ima doslej razen njega samo še francoski maršal Foch.

Demarša v Sofiji

Ko je v Sofiji še gospodovala vlada s Stamboliškim na čelu, se je pokazalo, da bi se razmerje med Bolgarijo in Jugoslavijo moglo vendarle izboljšati. V oni dobi je na vzhodni meji Južne Srbije postalo zelo nemirno; makedonstvujuči, ki jih je katastrofalni izid svetovne vojne silno zadel, tako da so nekaj časa mirovali popolnoma, so se pričeli zopet gibati. Ko so pričeli notranji prepripi v naši kraljevini, ko se je na visoko pognal val komunistične propagande ter pretli, da zruši nove narodne države, so elementi, ki so se zbirali okrog Todor Aleksandrova, dobili novih nad in novega poguma. Prišli so zopet s svojo propagando med makedonskimi emigranti v Bolgariji, pričeli zopet organizirati komitaške čete in jeli z njimi prihajati preko državne meje.

Napadi makedonstvujuči so razmerje med Sofijo in Beogradom skupaj vedno bolj. Kolikor tudi se je trudila vlada Stamboliškega, da prepreči naše vodilne kroge o svoji lojalnosti in spravljivosti, ni ji bilo mogoče verjeti in zaupati, dokler je trpela, da so makedonstvujuči prehajali z bolgarskega na južnosrbsko ozemlje, oboroženi največ z materijalom iz državnih bolgarskih skladišč.

Da odstrani vzrok nezaupanja in uredi definitivno srbsobolgarsko razmerje v duhu sprave in sloge, se je Stamboliški vdal beograjskim zahtevam ter je sklenil na posebnih pogajanjih v Nišu z jugoslovenskimi zastopniki dogovor, kako naj zanaprej bolgarska in jugoslovenska vlada sodelujeta v preganjanju bugarskih komitašev in onemogočenju njihove nadaljne nelegalne akcije. Toda preden je niški sporazum sploh stopil v veljavo, so makedonstvujuči, ki jim je zapretil definitivni propad, skupno z oficirsko ligo in meščansko-socialistično opozicijo vrgli vlado Stamboliškega, njega samega in glavne vodje zemljoradniške stranke pa celo umorili. Niški sporazum je bil uničen.

Zakaj nova vlada Cankova, ki se je za svoj obstoj imela zahvaliti Todoru Aleksandrovu in njegovim pomagačem, ni mislila na to, da bi izvedla niški dogovor glede zatiranja komitaške akcije. Makedonstvujuči so imeli zopet popolnoma proste roke in četaški napadi na naše ozemlje so pričeli znova.

Vsakdo mora priznati, da je bila ta čas, odkar je bil na vladi Cankov s svojimi s krivjo tolikokrat omadeževanimi zavezniki, potrpežljivost naše vlade več kot velika. Kljub temu, da so bile dokazane najintimnejše zveze med četaši in uradnimi sofijskimi krogi, nendar naša vlada v tem pogledu še ni nastopila s primernimi diplomatskimi zahtevami in izvedba niškega sporazuma ni bila nič več predmet diplomatskih razgovorov med obema državama.

Bombni atentat v Strumici je sprožil znova kočljivo zadevo. O noti, ki jo misli vložiti naša vlada v Sofijo ali jo je morda že vložila, se izve zelo malo, a še to je nesigurno, daš gotovo v tem pogledu Ninčičeva redkobesednost ni prav nič na mestu. Vsem v Jugoslaviji bi odleglo, ako bi se nesrečnim aferam z makedonstvujučimi napravil konec. Vedno bolj prevladuje tudi med srbijskimi krogi želja, priti do zblizanja z Bolgari, pričeli so že prvi, da se rahli stiki med posamezniki in društvi v obeh državah; razmerje do Grčiji sili k razjasnitvi glede odnošajev do Bolgarije. Toda teroristične akcije makedonskega komiteta podedo sproti, kar se posreči kljub tolikim oviram inak zgraditi med obema južnoslovanskima državama in narodoma. Zato bi bilo v interesu zblizanja nujno potrebno, da se odpravi jedro zla, kakor se je nameravalo z niškim sporazumom.

Darujte za Sokolski Tabor!

Domače vesti

* **Imenovanja v šolski službi.** V ministru prosvete je podpisan ukaz, s katerim je imenovan g. Matija Pirc za upravitelja moškega učiteljskega v Mariboru in Anton Tandrič za upravitelja učiteljskega v Subotici.

* **Nov pomočnik ministra trgovine.** Na mesto dr. Frana Gospodnetiča je prišel za pomočnika ministra trgovine in industrije Stjepan Janković, dosedanj inšpektor oddelka ministrstva trgovine in industrije v Sarajevu.

* **Sestanek Male antante na Bledu.** Po vestih iz Beograda se bo vršila konferenca ministrov zunanjih zadev držav Male antante v dnevi 17., 18. in 19. junija na Bledu. Ta termin je določen sporazumno med Beogradom, Prago in Bukarešto. Na Bled je že odpotoval šef protokola ministrstva zunanjih zadev g. Novaković, da pripravi vse potrebno za sprejem gostov.

* **Priznanje službenih let.** Narodna skupščina je, kakor smo včeraj poročali, odobrila celo vrsto predlogov odbora za prošnje in pritožbe glede vstetja službenih let. M. dr. je odobreno: dr. Mariju Krmpotiču, inšpektorju ministrstva soc. pol. vstetje dobe od 1. avgusta 1914. do 6. decembra 1920. v ukazno službo, Rudolfo Rozmanu gl. knjigovodji Čekovnega urada v Ljubljani doba od 15. aprila 1909. do 1. marca 1919. Janku Vakseljju, pis. pomočniku v Ljubljani doba 17 let, 3 mesecev. Sprejet je bil tudi predlog odbora, da se »književniku iz Ljubljane« Ivanu Hribarju prizna 50 let državne službe torej ne samo doba, ko je bil poslanik in namestnik ter ljubljanski župan, temveč tudi čas ko je bil zastopnik in pozeje dolga leta ravatelj zavarovalnice banke Slavije...

* **Prenos kosti nemških vojakov.** V sredo dopoldne se je vršil v Beogradu na svečan način prenos kosti nemških oficirjev in vojakov, ki so bili med vojno pokopani nad vojaško bolnico na vogalu Višegradske in Deligradske ulice. Posmrtni ostanke 76 oficirjev in vojakov so prenesli v osmih lesenih krstah na nemško vojaško pokopališče nad novim beograjskim pokopališčem, kjer so jih z vsemi vojaškimi častmi pokopali v skupne grobove.

* **General Pešić na inspekcijskem potovanju.** Šef glavnega generalnega štaba general Petar Pešić je več tednov na inspekcijskem potovanju po Bosni, Dalmaciji, Hercegovini in Črni gori. General Pešić je pri tej priliki posetil vse večje garnizije, zlasti v Splitu, Kotoru, Dubrovniku in Šibeniku ter tudi pomorsko vojno akademijo v Gružu pri Dubrovniku.

* **Zagreb ima 135.000 prebivalcev.** Po statistiki mestnega fizikata se je v Zagrebu tekom lanskega leta rodilo 3385 otrok, med tem 191. mrtvorojenčkov, oziroma otrok, katerih matere so prišle od zunaj na porod. Faktični prirastek prebivalstva znaša torej 3194 oseb. Celokupno zagrebško prebivalstvo znaša sedaj okroglo 135.000 oseb.

* **Propaganda za naše prirodne lepote.** V Jugoslavijo je prišel te dni g. H. Hildebrand, delegat ameriškega »Nacionalnega komiteja za geografijo«. Vodil bo fotografsko snemanje prirodnih lepote naše države. Posnetke bo komite uporabil za obsežno delo o naši državi. Posamezna ministrstva so naročila kompetentnim našim oblastem, da v vsakem ozirju podpirajo akcijo g. Hildebranda.

* **Društvo slovenskih književnikov** je včeraj prejelo naslednjo brzojavko: »V duhu prisostvovanja proslavi velikega slovenskega književnika Ivana Cankarja, ginja cele Jugoslavije. Rikard Katalinič-Jeretov«.

* **Aviatični dan v Beogradu.** V zadnjem času se vodi živahna akcija za propagiranje in populariziranje naše aviatike. V to svrhu pride v kratkem v Beogradu aviatični dan, na katerem se bodo izvajale razne aviatične atrakcije. V razgovoru z novinarji je minister vojske in mornarice naglašal, da bo prav rad podpiral razvoj

civilne aviatike v naši kraljevini, in to tem bolj, ker se na ta način pripravila omi kor rezervnih pilotov, ki bi mogli kasneje množiti.

* **Tužila na Gornjem Jadranu.** Po poročilih, ki so došla zvečer iz letovišč, je število tujcev v kopališčih gornjega Jadrana zadovoljivo, zlasti če upoštevamo deželno vreme, ki je vladalo dalj časa in se je šele v zadnjih dneh umaknilo lepim solnim dnevom. Najbolj obiskan je otok Rab, kjer je že nad 250 tujcev, večinoma Nemcev. V Crikvenici se nahaja okoli 100, v drugih manjših krajih od 30 do 80 tujcev. Gosti so zadovoljni s cenami.

* **Himen.** Poročil se je g. Andrej Krepek, davčni služitelj v Sv. Lenartu, z gospico Francico Lovrenc, posestnico iz Sotarjeve. g. Mirko Korošec, veleposrednik sinu v Sv. Lenartu pa z gospodično Marušo Frank pošto upraviteljico v Sv. Lenartu. Novoporočenim obilo sreče!

* **Zanimive starinske najdbe.** V Ptujju in okolici so našli delavci te dni na dve zanimivi najdbi. Pri podiranju stare hiše mizarja Potrča so izkopali tri zlatnike z letnicami 1760., 1800 in 1812. Hiša je bila torej stara najmanj sto let. V Lancoven pri Ptujju pa so izkopali te dni rimski sarkofag iz haloškega lapora. Vse izkopnine so izročile Ptujskemu muzeju.

* **Trgovci s praški proti nosečnosti.** V novem Sadu je policija aretirala te dni trgovskega potnika Hinka Gosavca, uslužbenega pri zagrebški tvrdki Val Bukarić, ravno v trenutku, ko je prodajal raznim ženskam v Titelu recepte za praške, ki preprečujejo nosečnost oziroma porode.

* **Medvedi v Gorskemu kotaru.** Dne 11. t. m. je logar Martin Petranović pod Dornim vrhom v neposredni bližini Delnice ustrelil medvedko. Ko se je po opravih mudil v gozdu, se je nenadoma v oddaljenosti 15 korakov pojavila pred njim medvedka, se postavila na zadnje noge in korakala proti logarju. Okretni lovec je naglo potegnil nabito puško ter medvedko zadel v srce. Kakor so logarji doglasi se kladi v delniških gozdovih še pet medvedov — 2 stara in 3 mladiči.

* **Ženske zažale hišo.** V Bosenski Gradski je nedavno v trgovini vdove Bjelodanovič, ki se je nahajala v priliki Hasiba Pračica, izbruhnil požar, ki se je naglo razširil ter je hišo pogorela do tal. Policija je takoj sumila, da je Bjelodanovič sama zanesla ogenj, zlasti zaradi tega, ker je v trgovini imela blaga za približno 50.000 dinarjev, od zavarovalnega društva »Uniona« je zahtevala izplačilo cele zavarovane svote 250.000 dinarjev. Preiskava je ugotovila, da je vdova v resnici podtaknila ogenj Bjelodanoviču in njena hčerka sta bili aretirani in izročeni sodišču.

* **Poskusen samomor zaradi nesrečne ljubezni.** V zagrebško zakladno bolnico so predvčerajšnjim pripeljali Genovefo Dolšek, rojeno leta 1904. v Trbovljah. kuharico v Vrhovčevi ulici. Hotela si je vzeti življenje zaradi nesrečne ljubezni in je v to svrhu izpila večjo količino bencina. V bolnici so ji izprali želodec in bo deklet v kratkem lahko zapustilo bolnico.

* **Priznana najboljša vino »Schmitzberger«** se toči v odprtih buteljkah Din 14 samo v kavarni »Slon« v Ljubljani. 552

VIMEČETE VAS DENAR SKOZ OKNO!

če kupite nogavice brez žiga „ključ“, ker eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro, zeleno ali zlato) taja tako dolgo kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in preprečite sel

Na splošno zahtevo prelongirano!!
Skrivnosti gora smrti
Senzacionalna svetovna atrakcija. V glavni vlogi sloviti pustolovec, kowboj in akrobata Fred Thomson s svojimi za 1.000.000 dolarji zavarovanim prekrasnim belcem
SILVER KINGOM
Danes zadnjikrat ob 4. pol 6. pol 8. in 9. uri.

Iz Ljubljane

u— Opozarjamo še enkrat vse lovce iz Ljubljane in okolice, naj se zanesljivo udeležijo sestanka, ki bo danes ob 20. uri v steklenem salonu na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Nikdo naj ne ostane doma, kadar se rešuje tako važno vprašanje za Slo. lovsko društvo, kot je vprašanje obveznega članstva. Kdor je pravi lovec, bo gotovo žrtvoval pičlo uro in pritegnil k sestanku tudi svoje lovske prijatelje. Lovci, sedaj je čas, da uveljavimo svoje zahteve. — Za SLD — dr. Lovrenčič. 579

u— **Gradbeni odbor Rožnodarskega doma** priredi v nedeljo, dne 16. t. m. ob 3. pop. na Strelišču pod Rožnikom domačo zabavo s plesom. Svira šentjakovski orkester. Vstopnina prosta. 572

u— **Polijske prilive.** Od srede na četrtki so bili prijavljeni policijski sledeči slučaji: 1 vlom, 1 tatvina, 1 prestop kaljenja nočnega miru, 1 telesna poškodba, 1 prestop obrtnega reda in 3 prestopkov cestnega policijskega reda.

u— **Črešnje in gobe na trgu.** Na trgu in povsod na stojnicah se smejejo mimoidočim iz košar prve črešnje sicer ni kaj živoročede in precej skromne po belosti, toda ne v ceni. Vendar cena ne oplašča, posebno ne malčkov, ki spremljajo mamice po mestu in hočeš, nočeš moraš odpreti denarnico in odšteti denar vsaj za četrt kilograma. Pozeje, ko bodo ceneje, bomo raje blazinili po njih. Trg pa je nudi včeraj še neko drugo zanimivost. Iz okolice je prineslo par žensk že celo tudi prve male pomladanske jurčke, neka branilka pa je kazala, brčkonske bolj za reklamo. Že pred par dnevi naravnost imenitnega velikega jurja. Za leto se nam obeta prav dobra gobia sezona.

u— **Posrečen vlom v trafiko.** V noči na vraznik so doslej še nezisljeni zlikovci vplivali v trafiko Franceta Šmona v Vodmatu ter odnesli iz barake za 1250 Din vrednosti raznih tobanih izdelkov. Ker se dogajajo slični vlomi v barake trafike in stojnice zadnje čase zopet pogostejše, policija upravičeno sumi, da ima opravka z dobro organizirano družbo, ki se specializira na vlome te vrste.

Iz Maribora

a— **Mariborska porota.** Pri okrožnem sodišču v Mariboru se prične dne 7. junija drugo letošnje porotno zasedanje. V tem zasedanju pride na vrsto tudi znana carinska afera Obtoženih je 12 oseb, ki jih bo branilo osem zagovornikov. Za obravnavo vlada med obtoženo veliko zanimanje.

a— **Podpore mariborske občine.** Mariborska občina je naklonila akcijskemu odboru za proslavo 100 letnice Svetozarja Milčiča za postavitev spomenika znesek 500 dinarjev, 1000 Din pa za banket, ki ga je priredilo mariborsko učiteljsko društvo za zagrebške višje pedagoške šole, ki so se mu dli pretekli teden v Mariboru.

a— **Protestni shod invalidov.** Za nedeljo 16. t. m. ob 9. dopoldne sklicujejo v gostilno Orovič mariborski invalidi, protestni shod.

a— **Za rodbinski večer CMD,** za katerega vlada radi raznovrstnega sporeda veliko zanimanje, se dobijo vstopnice v predprodnji v trgovinah Brišnik. Kravos, Majer in Weigl.

a— **Vinotoč v mariborski okolici.** Mariborčanom priljubljeni vinotoč pod zeleno vejo, mestnim gostilničarjem neljubi konkurenti rastejo kot gobe po dežju. Z vsakega griča ti plapolajo nasproti bele zastavice in vabijo izletnike k vinotočem pod vejo. Samo včeraj je bilo otvorenih v bližnji mariborski okolici, zlasti proti Sv. Petru in Šmarjeti, 6 novih vinotočev. Skupno število sedaj odprtih vinotočev pa znaša 30. 551

Za pravo vsebino in kakovost

ASPIRIN 0.5 aspirinovihi tablet "Bayer" Jamci samo originalni svoj (ploščati kartoni s 6 ali 20 tabletami) z modro-belo-rdečo varstveno znakom. Vlastnem interesu odklanjajte vse druge zavaje.

UMOR RADI MILIJONOV

Velika kriminalno - pustolovna filmska igra napeto zanimive vsebine.

V glavnih ulogah krasna

LIL DAGOVER in elegantni **HUGO FLINK**

Roparski umor v Greenstreetu. — Podtisknji dragoceni medaljon. — Mlada Agda pod vplivom sugestije indijskega fakirja. — Beg v Bombay. — Skrivnostni kovček. — Radio v akciji. — Veliki brod-lom na odprtem morju. — Lepa Agda pod sumom roparskega umora. — Moč ljubavi in nje končna zmaga. — Lepi igralci. — Izvršna igra. — Fina režija.

Predstave točno ob: 4, ½ 6, ½ 8, 9.

Prednaznanilo: Najlepša filmska komedija FLIRT.

ELITNI KINO MATICA, vodilni kino v Ljubljani. Tel. 124.

Umor v Vašah pri Medvodah pojasnjen

Morilec se izdal sam.

Javnost se še gotovo spominja bestialnega umora 22letne hčerke posestnika, Angele Kopačeve, ki je bil izvršen dne 21. novembra lanskega leta v Vašah pri Medvodah. Kot morilec je bil takrat na podlagi nune in tehtnega suma prijatelj 28letni konjski prekopčevalac Jazec Jarc, ki je veljal za fanta Kopačeve in s katerim je ta tudi zanosila. Jarca so takrat takoj izročili v zapore deželnega sodišča v Ljubljani, vendar je svojo krivdo pred preiskovalnim sodnikom dosledno tajil ter ni hotel ničesar priznati. Vse je kazalo, da bo ostala stvar nepojasnjena in da bo sklepala o njegovi krivdi šele porota.

Pred nekaj dnevi pa je prišla Jarčeva krivda nepričakovano in čisto slučajno vendarle na dan. Jarc se je namreč izdal sam, toda ne sodniku, temveč nekemu sv. jemu bivšemu sojetniku, ki se je nahajal v celici poleg njegove. Oba sta natančno na istem mestu izpodbijala in navrnila v celicah pod posteljo zid Ponoči sta tako nemoteno pogovarjala in tekom časa je Jarc svojemu prijatelju zaspal, da je v resnici on umoril svojo ljubico Angelo Kopačev. Priponil pa je obenem, da bo pred porotnim sodiščem trdovratno tajil svojo krivdo, ker je prepričan, da ga potem ne bodo mogli obsojiti.

Ta znanec, neki P. iz Šiške, je prišel pred nekaj dnevi zopet na prosto. Nekaj časa je premišljeval, ali naj bi Jarčevu veliko skrivnost izpovedal, končno pa se vendarle ni mogel premagati in je izdal najprej tajnost svojih sestr. Ta svedra tudi ni molčala in tako se je širila govorica naprej, dokler ni prišla vest končno na uho tudi državnemu pravdniku, Proti Jarcu se je pričela sedaj nova preiskava in je bil kot pričla zaslišan tudi imenovan P. iz Šiške. Jarc stoji sedaj pred porotnike že skoro kot obsojenec.

Veleslepar Mikoli pred sodiščem

Osem let težke ječe.

V sredo se je vršila pred zagrebškim sodiščem ob velikem zanimanju občinstva kazenska razprava proti znanemu velesleparju, 39letnemu privatnemu uradniku Vojku Mikoliju, čegar zemljane sleparije so vzbudile ogromno senzacijo in obenem upravičeno obžudovanje tega drznega avanturista. Kakor znano, bi se mu s velikim plinom že skoro posrečilo pobegniti v Ameriko, a je usodna brzotjavka njegove ljubice Jakšetičeve v Zagrebu v zadnjem trenutku izdala njegovo bivaljšico v Hamburgu, kakor je bil aretiran in so ga nemške oblasti izročile zagrebškemu sodišču. Tako je prišel ta človek, čegar burno življenje je lep sliže za pustolovski roman, končno na zatožni klopi.

Vojko Mikolij je bil že leta 1923, radi osleparjenja zagrebškega čekovnega urada za znesek 2.800.000 Din obsojen na dve leti težke ječe, ki jo je odsedel v Lepoglavi. Pol leta se je nato zdravil v bolnici — bo-leha namreč na kostni letiki. Tamkaj je smoval nove načrte, kako bi prišel do denarja in jih kmalu tudi udeležil. Lepega dne se je zjutraj skril v čekovnem uradu in ukradel več poštinih vplačilnic, ki jih je potem doma potvoril in poslal čekovnemu uradu. Z njimi je dvignil pri raznih bankah v Zagrebu 1.745.000 Din in nato takoj pobegnil čez mejo z rednim potnim listom, ki mu ga je izdala zagrebška policija. Falzifikati so bili tako slajni, da jih sploh ni bilo mogoče spoznati. Kako je prišel končno do njegove aretacije v Hamburgu, je našim čitateljem gotovo še v živem spominu.

Razprava se je vršila ves dan in je bila na zahtevo državnega pravdnika radi košljive vsebine tajna. Mikolij je priznal svojo krivdo v vsem obsegu, odločno pa je odklanjal vsako pojasnilo, kam je širil svoto 905.800 Din. Ostali denar je bil namreč po njegovi aretaciji rešen in vrnjen poštini hranilnici. Vojko Mikolij je bil obsojen na osem let težke ječe in je takoj nastopil svojo kazen.

daieč nočem tu dotakniti, kakor mi tudi na misel ne pride, da bi opisal izkopanine, posamezne znamenitosti, ki so jih odkopali, oziroma odkrili kot ostanke tega nekdanjega najbolj slavnega pomorskega mesta.

Vsak kamen, vsaka ruševina spominja na mesto in če si kdo hoče ustvariti natančnejšo sliko, naj po možnosti vzame kak opis teh ruševin v roko...

Kartago je 16 km oddaljena od Tunisa in do nje vodi, kakor sem že omenil, gladka cesta, električni tramvaj in železnica. Izmed znamenitejših stvari, ki smo jih videli, naj omenim amfiteater, ki so ga izkopali izpod ruševin rimski cirkus, ostanke vodovoda itd. Bogat muzej nudi tudi lepo sliko ostanov stare Kartagine. Na najvišjem hričku stoji lepa, velika katedrala, zgrajena koncem preteklega stoletja in pa duhovni seminar. Vse drugo, dragi čitatelji, berite drugod, kjer je bolj natančno opisano.

Po ogledovanju smo se šli okrepčati in pri tem smo videli prvo opico na drevesu, ko smo si vendar predstavljali, da jih bo kar mrgolelo po palmah, platanah in drugem drevju. Glej za spiska, še ta opica, ki smo jo videli, je bila na verižici privezana. O Afrika, Afrika, kje si?

Dr. R. Marn:

Po ovinkih v Afriko

5. Tunis.

Do večerje smo imeli le še uro časa, toda nismo strelpi na brodu. Po dolgem viharju smo si z gugajoče ladje želeli na kopna tla. Prišli smo od obale v evropski del mesta s krasnim bulvarjem, obsečenim od lepega drevoreda. Življenje zelo živo. Zlasti so našo pozornost vzbujali Arabci in Arabkinje v narodnih nošah. Najbolj smo se čudili, da imajo ti otroci vročega podnebja toliko različnih halj na sebi. Arabkinje so popolnoma zakrite in niti košček nosa ali oči se ne vidi. Videli smo tudi prve zamorce in zamurke, ki pa ne skrivajo svojih obrazov, ampak se nosijo evropsko. Lepe kavarne in restavracije so bile polne obiskovalcev, tudi Arabcev, ki so naravnost idealno lepi ljudje, seveda moški, ker žensk nismo videli, kvečjemu kako siromašno starko. Pač na so arabski otroci obojega spola najvidnejše muhe, kar smo jih našli na vsem potovanju. Bodisi da prodaja razglednice, izdelke domače industrije ali samo prosjači, ne gre ti izpod nog, da sem večkrat kar noč potegnil in grozil, da ga zabodem. Mlade frklje ti mečejo poljubke, se obešajo nate in prisiljen

si, da vržeš drobci med nje. Sedež na bulvarju k kavarniški mizi, pa že čutiš, da ima nekdo s tvojimi nogami opraviti. Mladi Arabec že obdeluje tvoje čevlje, če so umazani ali pa ne. To nadlegovanje arabskih otrok je bilo naravnost neznosno v Tunisu in Alžiru.

Po večerji na parniku je večina izletnikov šla zopet v mesto v različne druge jutro, 1. maja, smo si šele v lepem vremenu ogledali mesto. Tunis ima okrog 200.000 prebivalcev, od teh daleko nad polovico muslimanov, dalje Italijanov, Francozov in Židov. Po imenu vlada nad pokrajino Tunis še vedno domači bej pod francoskim protektoratom, ki pa je tako obsežen, da skoro bej nima besede. Tunis ima sicer svoj denar in svoje znamke ter za muslimane lastno sodišče; glavno besedo imajo pa le Francozi. Bei ima n. pr. lastno telesno stražo 300 mož, ki so pa le za parado.

Nebroj vozov nas je zjutraj odvedlo po mestu, najprej po evropskem delu, potem smo prišli v arabski del Souk. Obiskali smo velikansko poslopje, odonosno skupino poslopji Dar-el-Bey, takozvano mestno palačo, ki je sedež francoskih upravnih oblasti in kamor prihaja enkrat na teden tudi bej reševati

gotove akte. Videli smo razkošne prostore, zborovnice v zlatu in gobelinah, t. r. umetniške rezbarije, deloma v lesu, deloma v kamnu. S teras obširnega poslopja se nam je nudil krasen razgled čez mesto.

Čudili smo se, da ni nikakih odprtih, toda uganka se je sama razrešila, ko smo iz te palače takoj prišli v arabski del mesta, katerega značilnost so ozke, pokrite ulice s prodajalno pri prodajalnih, kakor satovje v panju. Kar vrtele se nam je od neštetihi bazarjev, koder je nakopičeno vse blago orienita in okcidenta. Da se je mnogo nakupilo, ni dvoma, ker je bilo blago razmeroma ceno pri nizkem kurzu franka in ker si je vsakdo želel kupiti spomin na Afriko. Arabci so dobri. Živahni trgovci in najhujši barantači. Dočim je nas eden za isti komad plačal le 100 frankov. Precej olajšani frankov smo po poldrugournem tavanju po soukih prišli zopet v evropsko četrt.

Tudi tu se je dosti nakupilo, ker so bile cene naravnost nizke. Za primer naj navedem, da so se čevlji dobili že za 30 frankov, dober slannik za 25 frankov itd. Če vzamemo tečaj 1 frank je 190 dinarjev, bi rekli: napol zastoni. Po kosilu so nas avtomobili odvedli

v okolico, in sicer v park Belvedere s krasnimi nasadi in palmovimi drevedri, dalje v Bardo, nekdanjo zimsko prestolico bejev, ki je tvorila mesto zase. Največja palača je pretvorjena zdaj v muzej du Bardo ali Musée Alaoni, ki nam pokazuje vse izkopanine Tunezije iz predrimske, rimske, starokrščanske, mavriške in drugih dob. Najbolj interesanten je v manjšem poslopju nastanjen arabski muzej. Ni namen tega opisa, da bi zašel v podrobnosti omenjam le, da menda takih mozaikov nima noben drug muzej.

Poleg muzeja stoji bejeva palača, urejena z orientalsko razkošnostjo v zlatu in umetnih rezbarijah. V lepem parku pred bejevo palačo nas je naš fotograf, ki ga imamo s seboj, v lepi skupini ujel v luknjo.

6. Kartagina.

Zasedli smo zopet bencinske kočije in dirjali po ravnem vro lepljivo obdelanem polju in po lepi gladki cesti proti severozapadu na kraj, kjer je nekdanja stara Kartagina, bivša kraljica morja, strah in trepet starih Rimljanov.

Tri punske bitke, Hanibal, Hasdrubal, Cicerio, Scipio itd. ta imena so vsakemu, ki je le malo poduhal srednje šole, znana iz zgodovine, ki se je niti od-

S. K. ILIRIJA

3804a

Jutri popoldne nogometni in hazenski turnir.

I. KOLO.

Sodelujejo: Hajduk-Split, Hašk-Zagreb, Primorje-Ilirija, Ljubljana, A. S. K.-Zagreb, Mura-Murska Sobota, Atena in Ilirija, Ljubljana.

Sport

Jubilejne lahkootletске prireditve S. K. Ilirije

Na večerajšnji praznik je SK. Ilirija absolvirala svoje lahkootletске prireditve ob priliki svoje petnajstletnice. Dopoldne se je nadaljeval ženski lahkootletski miting, popoldne pa se je vršil mednarodni lahkootletski miting, ki je potekal zelo zanimivo. Jubilaru SK. Ilirija so ob tej priliki čestitali razni klubi, od katerih naj omenimo sledeče: Dopoldne je Atena izročila Iliriji krasno vazo, damska sekcija Haška ji je podarila zastavico, ravnotako g. Zinaja. Pred popoldanskim mitingom je v imenu Primorja čestital Iliriji v navzočnosti približno 20 lahkootletov kluba g. Danilo Saničin, ki je izročil Iliriji lep venec, nadalje g. Enfelder v imenu celovških sportnikov, g. Spahić v imenu Aška in g. Friebe v imenu avstrijskega lahkootletskega saveza. Vsem imenovanim gospodom se je v imenu Ilirije zahvalil njen predsednik dr. Berce.

Damski lahkootletski miting.

Izidi večerajšnjega damskega lahkootletskega mitinga so bili nastopni:

Finala 200 m: 1. Šporn 30,2, 2. Flick, 3. Jermol 11.

Skok v višino z zaletom: 1. Cimperman 1,30, 2. Tratinik 1,30, 3. Šporn 1,25.

Tek na 60 m: 1. predtek: 1. Bernik, 2. Oman; II. predtek: 1. Šporn, 2. Jermol; finale: 1. Šporn 8,8, 2. Bernik, 3. Oman.

Met diska (1 kg) z boljšo roko: 1. Krisch 28,40,5 (nov jugoslovski rekord), 2. Prevec 28,39, 3. Tratinik 26,02.

Met diska z obema rokama: 1. Krisch 28,40,5 in 23,92 je 52,32,5 (jugoslov. rekord), 2. Prevec 28,39 in 20,15 je 48,54, 3. Cimperman 25,88 in 18,80 je 44,38.

Met kopja (800 g): 1. Krisch 23,40 (nov jugoslovski rekord), 2. Bernik 22,65,5, 3. Cimperman 22,46.

100 m finale: 1. Šporn 14, 2. Bernik, 3. Petan.

Skok v daljavo z zaletom: 1. Šporn 4,75, 2. Tratinik 4,55, 3. Petan 4,20,5.

Stafeta 50 in 100 in 200: 1. Ilirija I 58, 2. Ilirija II, 3. Atena.

Končni rezultat v metu krogla z obema rokama je sledeči: 1. Bernik 9,70 in 8,19 je 17,89, 2. Jermol 9,15 in 6,71 je 15,86, 3. Cimperman 8,39 in 6,83 je 15,22.

Po tem mitingu je Bernikova poskusila postaviti nov jugoslovski rekord v metu krogla. To se ji je tudi posrečilo. Svoj lastni rekord, ki ga je v sredo postavila z 9,40 je izboljšala na 10,35.

Mednarodni lahkootletski miting.

Izidi mednarodnega lahkootletskega mitinga, ki so se vršili popoldne, so nastopni:

Tek na 100 m: 1. predtek: 1. Krajačić (Ašk), 2. Rožek (Il.), II. predtek: 1. Stepišnik, 2. Zivanović (oba Ilirija), III. predtek: 1. Haderer (KSV), 2. Spahić (Ašk), finale: 1. Haderer 11,6, 2. Stepišnik, 3. Spahić.

Tek na 400 m: 1. Močan (Pr.) 54,5, 2. Plehaty (Hašk), 3. Arhar (Pr.).

Met krogla: 1. Spahić 13, 2. Eschenauer (KAC) 12,36, 3. Leandrov (Ašk) 11,91 Deranc, ki je dosegel IV. mesto, je postavil z 11,44 nov slovenski rekord.

Skok v višino: 1. Jakupić (Hašk) 1,60, 2. Leandrov 1,60, 3. Held (GAK) 1,55.

Met klavira: 1. Gašpar (Ašk) 33,60, 2. Zupan (Il.) 33,03, 3. Leandrov 29,15.

Met diska: 1. Spahić 34,55, 2. Gašpar 33,73, 3. Vrhovec (Il.) 31,14.

Skok v daljavo: 1. Spahić 6,32, 2. Haderer (KSV) 6,19,5, 3. Zivanović (Il.) 6,12.

Met kopja: 1. Gašpar 43,81, 2. Lado Zupancić 41,04, 3. Cimperman (Pr.) 40,51.

Tek 5000 m: 1. Slapničar (Pr.) 17,00,8 (nov jugoslovski rekord), 2. De Reggi, 3. Paetker (Ptuj).

Škok ob palici: 1. Held (GAK) 3,30, 2. Štrkelj (Il.) 2,80, 3. Ferković (Hašk) 2,80.

Tek na 1500 m: 1. Friebe (GAK) 4,08,4, 2. Rosenkranz (Hašk) 4,22, 3. Vidic (Pr.) 4,14.

Stafeta 4 x 100 m: 1. Primorje 46,6, 2. Ilirija 46,8, 3. Ašk.

Končna klasifikacija v mednarodnem mitingu je nastopna: Ašk (36 točk), Primorje in Ilirija po 23 točk, Hašk (12), GAK (11), KSV (8), KAC (3), Ptuj (1).

Turniški turnir S. K. Ilirije

Turnir se je večeraj nadaljeval ves dan. Do finala je prišlo le v singlu gospodov, kjer je odnesel sigurno zmago g. Balasz nad Beloševićem 6 : 2, 6 : 3. Ostali rezultati: Dame posamezno: ga. Čorak : H. Florjančič 6 : 2, 6 : 1. — Gospodje posamezno: Balasz : Koželj 6 : 2, 6 : 2; Balasz : Leben 6 : 0, 6 : 1; Bleiweis : Kmet 6 : 3, 6 : 7; Ferić : Golob 6 : 4, 8 : 6; Belošević : Dacar 6 : 4, 6 : 2; Balasz : Bleiweis 6 : 0, 6 : 1; G. Bleiweis očitno še ni dosegel svoje lanske forme. Gg. Belošević : Ferić 6 : 3, 6 : 3 in Balasz : Belošević 6 : 2, 6 : 3, kakor že zgoraj omenjeno. — Dame in gospodje v dvojce: Gdč. Šepetavčeva : Dacar : F. Florjančičeva : Kmet 6 : 2, 6 : 3; ga. Čorak : Balasz : Šepetavčeva : Dacar 6 : 2, 9 : 7. — Gospodje v dvojce: Gg. Kmet : Bleiweis : Pretnar : dr. Gros 4 : 6, 6 : 4; 6 : 3; Golob : Dacar : Kmet : Bleiweis 4 : 6, 6 : 1; 7 : 5; Belošević : Ferić : Koželj : Zajec 6 : 0, 6 : 0, 6 : 0. — Hendicap dame posamezno: Gdč. Ks. Ravnharjeva : Janša : Hillejeva 4 : 6, 6 : 3, 6 : 1; Koslerjeva : Fed. Ravnharjeva 6 : 4, 6 : 2; Fed. Ravnharjeva : Brečlova 4 : 6, 3 : 6; H. Florjančičeva : Koželj 6 : 3, 6 : 1. — Hendicap gospodje posamezno: Gg. Bleiweis : Florjančič 6 : 0, 6 : 4; Koželj : Smerdu 4 : 6, 6 : 1; Ferić : Leben 6 : 0, 6 : 4. — Juniorji: Gg. Košak : Souvan 4 : 6, 6 : 2, 6 : 2; Gregorik : Kramaršič 6 : 3, 6 : 0; M. Bleiweis : Kramaršič 6 : 2, 9 : 7; Č. Pretnar : Burger 6 : 3, 6 : 8, 6 : 4; V. Zajec : Susec 5 : 7, 6 : 0, 6 : 3. — Turnir se nadaljuje danes ob 3. popoldne.

Prireditve v soboto in nedeljo

Jubilejne prireditve Ilirije dosežejo svoj višek v soboto in nedeljo 15. in 16. t. m. s hazenskim turnirjem za pokal Ilirije in velikim nogometnim turnirjem za pokal mesta Ljubljane. V hazenskem turnirju tekmujejo poleg Ilirije ASK, prvak Zagre-

Jutri ??? Kino DVOR

težko pričakovani velenim smeja zabave predvaja

igre, v drugem polčasu pa Zagreb. Tekma je bila šest minut pred koncem prekinjena. Sarasz je zabil tretji gol za Zagreb iz off side, vsled česar so Splitčani protestirali proti sodniku Dubravčiču, ki je nato izključil Bonačića I. in Kurirja. Radi tega je celo moštvo Splita zapustilo igrišče. Tekma je prisostvovala 8000 oseb.

Včerajšnje tekme na Dunaju: Prvenstvene: Slovan : Sportklub 2 : 0 (2 : 0), Rapid : Simmering 2 : 1 (0 : 1), Wacker : FAC 3 : 1 (2 : 0).

Hazena

I. SSK Maribor : SK Primorje (Ljubljana) 5:2 (3:0)

V Mariboru je gostovala včeraj primorjanska hazena družina, ki je doživela od Mariborove zaslužen poraz in se ima zahvaliti le svoji odlični vratarici Križevič, da ni izšla iz te tekme še z večjim porazom. S to zmago so Mariborove hazenašice dokazale stalnost svoje napredujoče forme. Tekma je bila na polju odprta in temperamentna, pred golom pa je moralo Primorje kapitulirati pred kanonado Mariborovih napadalk, ki so nasprotnice prekašale i po kombinaciji i po odločnosti, dasi je bila toplot njihova igra glede lovenja in podajanja žoge nekoliko nesigurna. Boljša pa je bila igra primorjanskih kril, zlasti odlične Zannerjeve. Od branilic je bila boljša Mariborova. To pot je tudi dobro branila domača vratarica. G. Sepec je sodil čisto natančno, sicer objektivno.

Motoklub "Slovenija". Izlet Motokluba "Slovenija" na Golico se vrši v soboto dne 15. t. m. ob 17.30 in ne kakor je bilo po motoma javljeno ob 15.30. Start izpred kavarnice Evropa. Člani se še enkrat opozarjajo, da se tega izleta udeležijo v obilnem številu. Po članih vpeljani gostje in avtomobilisti dobrodošli. — Za alpsko vožnjo, ki se vrši od 20. junija do 3. julija se je prijavil dosedaj iz Slovenije edino g. Walter Stuzzi z BSA motociklom 500 cm, za služni in dolgoletni član Motokluba "Slovenija".

Gospodarstvo

Tržna poročila

Dunajska borza za kmetijske produkte (12. t. m.). Spriko male ponudbe je nastopila na Dunaju čvrsto razpoloženje. Blago se ponuja po zvišanih cenah. Notirajo za 100 kg v silingih vidljeno blagovno: metni davek brez carine: pšenica: do 42,75—43,25, madžarska potiska 46,25 do 48,50; rž: marchfeldska 27,50—28; ječmen: domači 30—31, slovenski 35—38, turščica: 21—22; oves: domači 29 do 30; moka «0» (v trgovini na deholo): domača 78,50—81, madžarska 75,50—79, ju. goslovenska 73,50—77,50.

Dunajski živinski sejem (12. t. m.). Goveda: Dogon 278 komadov. Cene so se proti pondeljku slabobodile. Notirajo za kilogram žive teže: volj 1—1,60, bik 1 do 1,50, krave 0,95—1,30, slabša živina 0,60 do 0,90. — Svinje: Dogon 1074 komadov. Notirajo za kg žive teže: debele svinje 1,90—2,10, mesne 1,90—2,30.

Načrt državne tvornice vagonov. Kakor poročajo iz Beograda, se je vršila te dni seja finančno - gospodarskega odbora ministrov, na kateri se je obravnavalo vprašanje ustanovitve državne tvornice vagonov. Do končnega sklepa ni prišlo, ker se še ni dosegel sporazum glede kraja, kje naj bi se ta tvornica zgradila.

Francoska in belgijska konkurenca na avstrijskem tržišču železa. Z Dunaja poročajo: Spriko močnega padca francoskega in belgijskega franka se je silno povečala ponudba železa iz teh držav v Avstriji. Ponuja se to blago znatno pod cenami blaga iz avstrijskih tvornic. Avstrijski industriji železa zahtevajo zaradi tega od vlade čim prejše donosenje novega carinskega načrta.

Ekspozitura Lipskega velesejma v Beogradu. V Beogradu se je pred kratkim ustanovila ekspozitura Lipskega velesejma. Za šefa te ekspoziture, ki se je spetotika nameravala ustanoviti v Sofiji, je postavil gosp. Hans Wolfgang Schuster iz Lipskega. Delokrog ekspoziture bo obsegal ves Balkan. Ekspozitura bo vršila tudi turistično propagando za našo državo.

Zabranjena izvoza konj v sovjetsko Rusijo. Iz Beograda poročajo, da je zabranjen iz naše kraljevine izvoz konj v Rusijo.

Privredni Arhiv. Št. 4. je izšel z obilno vsebino. List, ki izhaja vsak mesec, stane letno 180 Din. Uprava: Samostanska ulica 11, Zagreb.

Povišana carina na uvoz opeke v Grčijo. Iz Aten poročajo, da stopi te dni v veljavo v Grčiji nova carinska tarifa, po kateri so površene številne postavke za uvoz industrijskih proizvodov. Znatno je površena tudi uvozna carina na opeko, s čimer bo močno prizadeta naša industrija opeke, ki je v zadnjem času izvažala velike količine svojih izdelkov v Grčijo, predvsem v grško Makedonijo.

Železniška proga Mladenovac - Topola. Tekom letošnjega leta se bodo začela dela na trasiranju nove železniške normalnotirne proge Mladenovac - Topola. V to svrhu bo poslalo prometno ministrstvo svoje inženjerje na lice mesta, da preučijo teren.

Obtok novčanic v Avstriji. Je v zadnjem tednu narasel za okrog 100 milijonov na 830 milijonov silingov, podloga pa se je povečala le za 14 milijonov na 515 milijonov silingov. Kritveno razmerje se je zaradi tega poslabšalo od 61,3 na 60,0 stotkov.

Olajšanje deviznega prometa v Nemčiji. Iz Berlina poročajo: Te dni bo izdala državna vlada odredbo, po kateri bodo razveljavljene nadalje določbe o omejitvi prometa z inozemskimi plačilnimi sredstvi. Med drugim bo ukinjena zabrana devizne terminske trgovine. Od predpisov o deviznem prometu bodo ostali v veljavi še samo oni, ki omejujejo krog onih bank in bančirjev, ki smejo trgovati z devizami.

Službe

(doh)

Pletilje

popolnoma izurjene, se sprejmejo v trgovini Franjo Ahlin, Sp. Siska. 13161

Izurnjena šivilja

se sprejme na delo. — Naslov pove uprava «Jutra» 13157

Potnika

prvovrstnega, 18de veletrgovina vina. Mesečna plača 4200 Din. Dnevno po 300 Din. Živiljsko zavarovanje 100.000 Din. Ponudbe na naslov: Rudolf Mosse, oglasni zavod, Zagreb, Gajeva 1 pod «I. K. 43». 13163

Kuharica

samostojna, veča tudi srbske kuhinje, se išče za sezono v hotelsko restavracijo na Gorenskem Naslov pove upr. «Jutra» 13067

Brivski pomočnik

dobro izvešan, se sprejme takoj ali s 1. junijem v stalno službo. Hrana in stanovanje v hiši. Mihael Gornov, brivec, Trbič. 13066

Fotograf, pomočnika

sprejme takoj foto «Helios» v Idriji. 13003

Zavaroval. uradnika

izvešanega organizatorja, sprejme se zavarovalnica v Ljubljani. — Stalna služba, pokojnina in bonitete službene pragmatike. Oferte na upravo «Jutra» pod znanko «živiljska eksistenca». 12747

300 krojačev

sposobnih za samo boljšo konfekcijo, potrebujemo. — Pri osebnih prijavi se služba lahko takoj nastopi. — Pismene ponudbe se ne upoštevajo. Mehanika tvornica oddeja d. d., Zagreb, Savska 20. 13098

Kovaškega delovodjo

za izkušajo, prihodnja, sprejme takoj. Vračanje na področje «Jutra» v Celju 12509

Krojaškega učenca

sprejme takoj J. Sulnik, krojačnica, Ljubljana, Selevburgova ulica št. 6. 13114

Učenca

za mesarsko in prekaljevalsko obrt sprejme takoj Fran Golub, mesar in prekaljevalec, Ljubljana VII, Jernejeva cesta 47. Hrana in stanovanje v hiši. 13083

Službe

Iščeno

Izprašan kurjač

trezen, zanesljiv, z večletno prakso v dobrih sprejemih, išče delo. Gre k vsaki vrsti pravi kotlov. Naslov pove uprava «Jutra» 13109

Gospodična

veča blagajniškinj in knjigovodstvenih poslov, bi sprejela mesto začelnice za umerjeno plačo. Ponudbe poslati na naslov: M. B. Sola Senola 14, Zagreb. 13190

Trgovski potnik

starejša, zanesljiva moč, v Sloveniji kar najbolje vpleten, s kolektivnim izpitom, išče namučeno. Stroka povolja. Ponudbe pod šifro «Potnik 15» na upr. «Jutra» 13096

Pouk

Knjigovodstvo

in druge trgovske predmete poučuje strokovnjak. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Temeljita izobrazba». 13091

Obrt

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ

K. BABIČ